

Γ Ο Λ Δ Σ Μ Ι Θ Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α

Τ Η Σ

Ε Λ Λ Α Δ Ο Σ

Από τῆς πρώτης καταβολῆς τῶν Ἑλληνικῶν
πραγμάτων ἄχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπό-
λεως ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν.

Μεταφραθεῖσα ἐκ τῆς πρωτοτύπου τῆς Ἀγγλικῆς δια-
λέκτου κατὰ τὴν νεωτάτην ἐν Λονδίνῳ ἔκδοσιν εἰς τὴν
καθ' ἡμᾶς τῶν Ἑλλήνων διάλεκτον, ἅμα δὲ καὶ
ἐπανηξθεῖσα

ὑ π ὅ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ

ιατροῦ, τῆς ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας, καὶ μέλους ἀντεπι-
σέμουτος τῶν ἐν Γένῃ ἐταιριῶν, τῆς τε Ὀρυκτο-
λογικῆς καὶ τῆς Φυσικῆς.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ἐπιδιωρθωμένη καὶ ἐπηξημένη, ἐν ἣ καὶ προσετέθη Τό-
μος Γ'. περιέχων τὴν Βυζαντινὴν ἱστορίαν καὶ σύντομον πραγ-
ματείαν περὶ ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν, ἅμα δὲ καὶ περὶ
δρησκείας, ἡθῶν καὶ ἐθίμων τῶν Ἑλλήνων.

Τ Ο Μ Ο Σ Α΄.

Μεθ' ἐνὸς γεωγραφικῆ πίνακος τῆς Ἑλλάδος.

EN BIENNE: ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ
ΤΥΠΟΙΣ ΒΕΝΔΟΤΕΙΟΙΣ.
1807.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠΙΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ἐκ μόντοιγε τῆς ἀπάντων πρὸς ἀλλήλα συμπλοκῆς καὶ παραδέσεως, ἔτι δὲ ὁμοιότητος καὶ διαφορᾶς, μόνως ἀντις ἐφίκοιτο, καὶ δυναθεῖν κατοπτεύσας, ἅμα καὶ τὸ χρήσιμον καὶ τὸ τερπνὸν ἐκ τῆς ἱστορίας λαβεῖν.

Ποιτῶν Βιβλ. Α΄ Κεφ. Ε΄.

ΤΟΙΣ
ΕΤΠΑΤΡΙΔΑΙΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΑΔΕΛΦΟΙΣ

ΖΩΣΙΜΑΔΑΙΣ

ΚΤΡΙΟΙΣ

Α. Ν. Ζ. Μ.

ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ

Ο ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ

ΤΑΤΗΝΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΕΤΓΝΩΜΟΣΤΝΗΣ ΕΝΕΚΕΝ

ΑΝΑΤΙΘΗΣΙ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α
Τ Η Σ
Ε Λ Λ Α Δ Ο Σ.

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ADVERTISEMENT.

From the times of Alexander, to the sacking of Constantinople by the Turks, a period of fifteen centuries, the Grecian states, being under the influence of foreign councils, and the controul of foreign arms, had lost their existence as a nation. But neither did they submit to slavery without a struggle, nor did the power which subverted their government deface, at once, their national character, or destroy, but by degrees, the various effects which flowed from their original genius and political institutions.

In what is subjoined, in this edition, to the narrative of Dr. GOLDSMITH, it is the aim of the author to trace, amidst the revolutions of nations, the remains of Greece; to take a summary view of her efforts for the recovery of expiring liberty; to trace those features that remained the longest unsullied by the infection of barbarism, and those efforts of genius, which, surviving the dissolution of the state, continued, and still continue to enlighten and refine the world.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

τῆς νέης Ἀγγλικῆς ἐκδόσεως καὶ τῆ
μεταφράσαντος.

Απὸ τῆς μεγάλης Ἀλεξάνδρου ἕως τῆς ἀλώσεως τῆς
Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων, δεκαπέντε αἰώνων
διασῆματος, αἱ Ἑλληνικαὶ ἐπαρχίαι ἔσται ὑπὸ τὴν ἐπιρ-
ροὴν ἀλλοτρίων βυλῶν καὶ ὑπὸ τὴν καταδυναστείαν
ξένων ὄπλων, ἀπώλεσαν μὲν, καθὸ ἔθνος, τὴν ὑπ-
αρχίντων, πλὴν δὲν ὑπετάγησαν εἰς τὴν δουλείαν
ἀπλῶς καὶ δίχα τινὸς ἀντιστάσεως, ἕτε ἡ δύναμις, ἣ-
τις ἀνέτρεψε τὴν διοίκησίντων, ἐδυνήθη διὰ μιᾶς καὶ
ἐξαλείψῃ τὸν ἐθνικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα, ἢ καὶ κατα-
φανίση, πλὴν βαρμηδόν, τὰ διάφορα ἀποτελέσμα-
τα, ὅσα ἐπήγαζον ἐκ τῆς πρωτοτύπου αὐτῶν χαρακ-
τῆρος καὶ ἐκ τῶν πολιτικῶν διαταγῶν.

Ἐν τοῖς προσηθείσιν ἐν ταύτῃ τῆς Ἑλληνικῆς ἱ-
στορίας τῆς Γολδσμίδ ἐκδόσει ὁ σκοπὸς τῆς συγγραφῆ-
ως ὑπάρχει τὸ καὶ ἰσορήση μεταξύ τῶν μεταβολῶν τῶν
ἔθνῶν τὰ ὑπόλοιπα τῆς Ἑλλάδος ἴχνη, καὶ ἐπιβεωρή-
ση τῆς ἀγῶνας αὐτῆς πρὸς ἀνάκτησιν τῆς οἰχομένης ἐ-
λευθερίας, καὶ καὶ διαγράψῃ τῆς χαρακτῆρας τῶν, ὅσοι
πλέον τῶν ἄλλων ἔμειναν ἀμόλυντοι ἀπὸ τῆς μόλυσμῆς
τῆς βαρβαρότητος, καὶ τῆς ἀγῶνας ἐκείνων τῶν νόων, οἱ
ὅποιοι ἐπιζήσαντες εἰς τὴν κατάλυσιν τῆς πολιτείας τῶν,
ἐφώτιζον καὶ φωτίζουσιν, ἐβελτίουν καὶ βελτιῶσι τὸν κόσ-
μον ἅπαντα. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ συγγραφεύς.

Περὶ δὲ τῆς ἐμῆς τῆ μεταφράσαντος νέας ἐκδόσεως, μετ' ὅσα ἔκρινα εὐλογον νὰ εἶπω ἐν τοῖς προλεγομένοις τῆς πρώτης ἐκδόσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας τῆ Γολδσμίδ, λείπεται μοι νὰ ἐπιψαύσω μόνον τὰς μεταβολὰς ἢ προσθήκας, ὅσαι χαρακτηρίζουσι τὴν παρῆσαν ἐκδοσιν, διὰ νὰ δυνηθῶσιν οἱ μὴ ἔχοντες τὴν πρώτην ἐκδοσιν νὰ κρίνωσι τὴν διαφορὰν ἐκείνης τε καὶ ταύτης. Καὶ δὴ αἱ τῆς πρώτης τόμῃ προσθήκαι δὲν ὑπάρχουσι τόσαι, ὅσαι αἱ μεταβολαὶ περὶ τὸ ὕφος τῆς μεταφράσεως, τὰς ὁποίας ἀναγκαιῶς ὤφειλον νὰ ἐπιχειρήσω εἰς ταύτην τὴν ἐκδοσιν, ὅπως ἔ μόνον λέξεις, ἀλλὰ καὶ φράσεις καὶ περίοδοι ἀπανταχῶς ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον καὶ καταλληλότερον μετεβλήθησαν, καὶ πολλοὶ ἀγγλισμοὶ ἢ βαρβαρισμοὶ ἀπεσκορακίσθησαν, ὥστε πρεπόντως ἔμπορει νὰ ὀνομασθῆ αὕτη ἢ μετάφρασις τῆς Α' τόμῃ νέα μετάφρασις πολλῶν διαφέρουσα τῆς παλαιᾶς κατὰ τε τὴν ὠραιότητα καὶ καταλληλότητα τῶν φράσεων καὶ κατὰ τὴν εὐκρίνειαν τῶν ἐννοιῶν. Ἐν δὲ τῷ Β' τόμῳ συνέβησαν ἔχι τόσαι μεταβολαὶ περὶ τὴν λέξιν ἢ φράσιν, ὅσαι προσθήκαι· διότι παρεκτός ὅτι ἡ ἱστορία τῶν διαδόχων τῆς Α' Ἀλεξάνδρου κτ. ἀπὸ τῆς ΙΘ' Κεφαλᾶς καὶ κατωτέρω ἐξετάνη σχεδὸν ὑπὲρ τὸ διπλῆν, πράγμα ἀναγκαιότατον καὶ ἐπωφελέστατον εἰς τὸν φιλοῖσορα ἀναγνώσῃν, ἡ Βυζαντινὴ ἱστορία, ἡ ὁποία ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει περιείχετο εἰς δέκα σελίδας, ἐπηυξήθη εἰς τόμῳ τρίτον ὀλόκληρον, ἐν ᾧ προσετέθη καὶ σύν-

τομος πραγματεία περὶ ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς διαλαμψάντων ἀνδρῶν, ἅμα δὲ καὶ τῶν ἀξιολογωτέρων ἡθῶν καὶ ἐθίμων τῶν Ἑλλήνων, ἀναγκασιότατη καὶ χρησιμωτάτη εἰς τὴν παρῶσαν τῷ ἡμετέρῳ γένει ἰσορίαν.

Διὰ ταῦτα, καὶ ἄλλα τῆς ἀνα χειρας ἐκδόσεως προτερήματα, τὰ ὅποια συντομίας χάριν ἀποσιωπῶ, οἶδα μὲν καλῶς, ὅτι πολλοὶ τῶν ἐχόντων τὴν πρώτην ἐκδοσιν βαρυθυμήτησι, τὸ ὅποσον εὐκάλως ἠμπόρουν ἢ ἀποφύγω ἐκδιδὼς αὐτὴν ὡς εἶχε πρότερον, ἀλλ' ἄραγε ἤθελεν εἰσθαι τῷτο ἰκανὴ ἀπολογία τῷ πρὸς τὸ κοινὸν χρέευσμα, τῷ συνειδότος καὶ τῆς τιμῆς μου!

Ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας ἐν μηνὶ Μαΐῳ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

Γεωργίῳ Δοῖῳ Λινοτοπίτῃ.

Ελλήνων σοφίης τοπάλαι κλέος ὤλεσεν αἰῶν,
Βαρβαρικῆς ἐφόδῃ αἰὲν ἐπεσσυμένης.
Ἄλ' ἔμπης, ὅσ' ἔρεξαν Ἀχαιῶν ἴδριες ἄνδρες
Δῆεις ἐν βίβλοισι, τὰς λίπον ὀψιγόνοις·
Πλεῖτον δ' ἐν τῆδ' ἢ μάλ' Ἀχαιῶν ἔργματα κλείει,
Τὴν Φῶς φράδμων φῶς δ' ὤπασεν ἔμμαπέως,
Κάρτ' ἀχλὺν σκεδάσαι σπεύδων δνοφερῆς ἀμαθίης,
Ἡ' πάλ' ἐβίσατο, φεῦ, τῆς πατρίδος φάεα.

ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΗΣ ΠΙΝΑΞ

ἐν τῷ πρώτῳ Τόμῳ περιεχομένων.
τῶν

ΚΕΦΑΛ. Α΄.

Περὶ τῆς ἀρχαιοτάτης καταστάσεως τῆς Ἑλλά-
δος. Σελ. 1

ΚΕΦΑΛ. Β΄.

Περὶ διοικήσεως τῆς Σπάρτης ἔ τῶν νόμων τῆ
Λυκύργου. Σελ. 29

ΚΕΦΑΛ. Γ΄.

Περὶ διοικήσεως τῶν Ἀθηναίων, περὶ τῶν νόμων
τῆ Σόλωνος, ἔ τῆς ἰσορίας τῆς δημοκρατίας
ἀπὸ τῆ Σόλωνος ἕως τῆς ἐξώσεως τῆ Ἰππίου
ἔ τῆς καταλύσεως τῆς τυραννίδος. . Σελ. 58

ΚΕΦΑΛ. Δ΄.

Σύντομος ἐπιθεώρησις τῆς καταστάσεως τῆς Ἑλ-
λάδος πρὸ τῆ Περσικῆ πολέμου. . . Σελ. 83

ΚΕΦΑΛ. Ε΄.

Ἀπὸ τῆς ἐξώσεως τῆ Ἰππίου ἕως τῆς τελευτῆς
τῆ Μιλτιάδου. Σελ. 91

ΚΕΦΑΛ. 5΄.

Α'πὸ τῆς τελευτῆς τῆ Μιλτιάδου ἕως τῆς φυγῆς
τῆ Ξέρξου ἐκ τῆς Ἑλλάδος. . . . Σελ. 121

ΚΕΦΑΛ. 6΄.

Α'πὸ τῆς φυγῆς τῆ Ξέρξου ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἕως
τῆς ἐν Μικάλῃ νίκης. . . . Σελ. 156

ΚΕΦΑΛ. 7΄.

Α'πὸ τῆς ἐν Μικάλῃ νίκης ἕως τῆς εἰρήνης μετὰ
τῆς Περσίας. . . . Σελ. 170

ΚΕΦΑΛ. 8΄.

Α'πὸ τῆς εἰρήνης μετὰ τῆς Περσίας ἕως τῆς Νι-
κιεῖς εἰρήνης. . . . Σελ. 192

ΚΕΦΑΛ. 9΄.

Α'πὸ τῆς Νικιεῖς εἰρήνης ἕως τῆ τέλους τῆ Πε-
λοποννησιακῆ πολέμου. . . . Σελ. 231

ΚΕΦΑΛ. 10΄.

Α'πὸ τῆ τέλους τῆ Πελοποννησιακῆ πολέμου ἕως
τῆς τελευτῆς τῆ Σωκράτους. . . . Σελ. 307

ΚΕΦΑΛ. 11΄.

Απὸ τῆς τελευτῆς τῆ Σωκράτους ἕως τῆ τέλους
τῆ συμμαχικῆ πολέμου. . . . Σελ. 359

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Περὶ τῆς ἀρχαιοτάτης καταστάσεως
τῆς Ἑλλάδος.

Αἱ πρῶται εἰδήσεις, ὅσας ἔχομεν περὶ παντὸς τόπου, εἶναι μυθώδεις καὶ ἀβέβαιοι. Πᾶσα ἀπάτη εὐρίσκει ῥαδίαν παράδοτον εἰς ἕν ἀφώτιστον ἔθνος, ἐπειδὴ μήτηρ τῆς εὐπιστίας εἶναι ἡ ἀμάθεια. Διὸ δὲν πρέπει νὰ δώσωμεν πίσιν εἰς ὅσα παρέδωκαν ἡμῖν οἱ Ἕλληνας περὶ τῆς ἀρχαιοτάτης αὐτῶν καταστάσεως. Πρῶτοι δὲ πάντων ἤρξαντο νὰ διηγῶνται τὰς πράξεις τῶν συμπολιτῶν οἱ ποιηταί, οἱ ὁποῖοι πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύουσιν ἀθέλωσι τὴν φαντασίαν, μὴ φροντίζοντες ἕδὲ αὐτῆς τῆς πιθανότητος. Ἐκ τούτου αἱ ἀρχαιοτάται παραδόσεις τῆς Ἑλλάδος παριστῶσιν ἡμῖν μόνον μηχανήματα θεῶν καὶ ἡμιθέων, τεράσια συμβάντα ἡρώων τε καὶ γιγάντων, φθορὰς δρακόντων καὶ θηρίων, καὶ ἐν γένει ὅλην τὴν δύναμιν τῶν μαγείων καὶ τῆς γοητείας, ὃ δὲ ἄνθρωπος μόλις ἔχει τινὰ κοινωνίαν εἰς τὴν εἰκόνα· καὶ ἐν ᾧ ὁ ἀναγνώστης περιεργάζεται ἀκαταπαύτως τὰς χαριεστάτας σκη-

Τόμ. Α.

Α

νάς, ὅσας ἐμπορεῖ νὰ παραστήσῃ ἡ Φαντασία, δὲν βλέπει σχεδὸν ποτὲ πράξεις ἐνὸς πλάσματος ὁμοίε μὲ αὐτόν. Ὅθεν ἤθελεν εἰσῆαι μάταιον καὶ ἔξω τῆ παρόντος πλοπῆ νὰ περιγράψωμεν ὡς ἱστορίας διηγήσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐνομιώθησαν ποτὲ ἀληθεῖς. Μερικοὶ συγγραφεῖς κατέβαλον μὲν πολλὰς κόπας, ἵνα διακρίνωσι τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸν μῦθον, καὶ ἔτω νὰ μᾶς δώσωσιν ἀδιάσπασον διήγησιν ἀπ' ἀρχῆς τῆς σκοτεινῆς παραδόσεως ἕως τῆς πρώτης καταβολῆς τῆς ἀληθείας καὶ ἀνευδοιάσε ἱστορίας, ἀλλ' ἔτοι ἐμόρφωσαν ἕκαστος τὴν μυθολογίαν κατὰ τὸ δοκῆν, καὶ ἔδωκαν εἰς πάντα μῦθον τὸ σχῆμα τῆς πιθανότητος· ἀντὶ π. χ. τῆ χρυσῆ δέρατος, ὅπερ ἤρπασεν ὁ Γάσων ἀπὸ τὴν Κολχίδα μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, ἐννοῶσι μεγάλης Σησαυρές· ἀντὶ δὲ τῆς Χιμαίρας, ἣτις ἠφάνιθη ὑπὸ τῆ Βελλεροφόντε, τὴν ἐξομάλισιν ἐνὸς ὄρου πρὸς κατοικίαν, καὶ ἀντὶ τῆς ἑπτακεφάλου Τύδρας, τὴν ὁποῖαν κατεδάμασεν ὁ Ἡρακλῆς, τὴν νίκην ἐνὸς ληστῆ, κτ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀναγκάζεσι τὰς ζωηρὰς εἰκόνας τῆς φαντασίας νὰ λαμβάνωσι σοβαρὰν καὶ σπεδαίαν μορφήν, καὶ ἀπατῶσι διὰ τέτε τὸν ἀναγνώστην περισσότερον, παριστῶντες εἰς αὐτὸν ὑπὸ τὸ σχῆμα τῆς ἀληθείας ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐνομίσθη μόνον πρὸς ἡδονὴν καὶ ψυχαγωγίαν.

Διὰ τέτο ὁ μυθώδης αἰὼν τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ καταλιμπανηται ἀπὸ τὴν ἱστορίαν. Ἀδύνατον εἶναι τῶρα νὰ διακρίνωμεν τὰ μέρη, ὅσα τυχὸν ὑπῆρξαν ποτὲ ἐν τῇ φύσει πραγματικῶς, ἀπὸ τῶν ὅσα ὑφίστανται μόνον κατὰ φαντασίαν, ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν κανὲν ἴχνος, ὥστε νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς αὐτὴν τὴν σκολίαν καὶ λαβυρινθώδη ἀναζήτησιν. Ἡ δρόσος τῆς αὐγῆς ἐξέλιπεν,

ὄθεν ἤθελεν εἶσθαι μάταιον ἀ ἐπιζητῶμεν αὐτὴν ἐν σα-
 ρεῶ μεσημβρία. Ἀρκεῖ μόνον εἰς ἡμᾶς νὰ παρατη-
 ρήσωμεν, ὅτι ἡ Ἑλλάς, ὡς καὶ πολλαὶ ἄλλαι γῆραι
 εἰς ἡμᾶς ὁπωσῦν ἐπαρχίαι, ἦτο κατ' ἀρχαῖς διηρημένη
 εἰς πολλὰς μικρὰς πολιτείας διοικημένας ἀπὸ βασιλεῖς.
 Ἡ ἀρχαία Ἑλλάς, ἣτις εἶναι νῦν τὸ μεσημβρινὸν μέ-
 ρος τῆς εὐρωπαϊκῆς Τυρκίας, εἶχε κατὰ μὲν ἀνατο-
 λὰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, τὸ νῦν Ἀρχιπέλαγος,
 κατὰ δὲ μεσημβρίαν τὸ Κρῖσσαῖον, κατὰ δὲ δυσμὰς
 τὸ Ἰόνιον, καὶ πρὸς ἄρκτον τὴν Ἰλλυρίαν καὶ Θυράκιον (1).
 Τόση ὀλίγη ἦτον ὡς πρὸς τὸ ποσὸν ἢ ἔκτασις τῆς
 γῆς, ἐξ ἧς προῆλθον ὅλαι αἱ τέχναι τῆ τε πολέμου
 καὶ τῆς εἰρήνης, ἐξ ἧς προέκυψαν οἱ μέγιστοι καὶ πολυ-
 ενδοξότατοι στρατηγοὶ, φιλόσοφοι, ποιηταὶ, ζωγράφοι,
 ἀρχιτέκτονες καὶ ἀνδριαντοποιοὶ, ἣτις κατετρόπωσε τὰς
 δυνατωτάτας μονάρχας, διεσκόρπισε τὰ μέγιστα στρα-
 τεύματα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τέλος ἐφάνη ὁ διδάσκαλος
 ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀς καυχᾶται ὁ Ἀρκὰς νὰ εἶναι προσέληνος (2),
 ἃς σεμνύνεται ὁ Ἀθηναῖος ὡς αὐτόχθων, ἀπέδειξιν τέ-
 τε τὸν ἐν τῇ κόμητι τέττιγα φέρων (3), ὁ φιλόσο-
 φος χειραγωγέμενος καὶ ἀπὸ τὴν ἰσορίαν, καὶ ἀπὸ τὴν
 ἀδέκασον παρατήρησιν τῆς φύσεως, δοξάζει τὸ θερ-
 μὸν τῆς Ἀσίας κλίμα, τὰς εὐφορωτάτας ὄχθας τῆ
 Εὐφράτης, ὡς τὴν γενέθλιον ἐσίαν τῆ ἀνθρωπίνου γέ-
 νους· ἐκεῖθεν καὶ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν διεσπάρησαν
 οἱ ἄνθρωποι, καὶ κατεκυρίευσαν ἀναλόγως τῆ χρεῖα

(1) Ὅρα τὸν ἐν τέττῳ τῷ τόμῳ γεωγραφικὸν πίνακα.

(2) Σχολιας. Ἀπολλων. Ροδ. Βιβλ. Γ.

(3) Θακυδίδ. Βιβλ. Α.

των ὄλην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. Ἐκ τῆς ἱερᾶς Γραφῆς διδασκόμεθα, ὅτι Ἰωάν, ὁ υἱὸς τῆ Ἰάφεθ, εἶναι ὁ πατριάρχης ὄλων τῶν γενῶν, ὅσα περιέχονται ὑπὸ τὸ γενικὸν ὄνομα Ἑλλήνες (1), ὄνομα παραγόμενον ἀπὸ τὸν Ἑλισσά, ἓνα τῶν τεσσάρων υἱῶν τῆ Ἰωάν (2), ἀπὸ τῆς ὁποῖας Θαρσεῖς ὁ δευτερότοκος κατώκησε

(1) Γενεσ. Γ. 4.

(2) Οἱ Ἑλλήνες ἐν ἀρχῇ τῆς νηπιότητός των ὀνομάζοντο διαφόρως κατὰ τῆς κατὰ καιρὸς ἀρχηγῆς, ὄντες διηρημένοι εἰς διάφορα ἔθνη, ἐξ ὧν τὸ Πελασγικόν, ὡς τὸ ἰσχυρώτερον καὶ πολὺπλανον, μετέδωκε τὸ ὄνομα τῆς τελευταῖον καὶ εἰς ὅλα τὰ λοιπά· ἐπωνομάθη δὲ ἔτι ἀπὸ Πελοποννησῆ κατὰ πρῶτον βασιλείας Ἀρκαδίας τε καὶ Πελοποννήσου, καὶ ἀπογόνου τῆ Ἰνάχου. Μετὰ δὲ ἕκτην γενεάν ἀπὸ Πελασγῆ, οἱ Πελασγοὶ, ὁ Ἀχαιοὶ, Φθιώτης καὶ Πελασγὸς ὁ νεώτερος, εἰ Λαρίσσης καὶ Ποσειδῶνος υἱοὶ, ὁρμήσαντες δι' ἔλθειν τροφῆς ἐν τῇ χώρᾳ των εἰς τὴν τότε Αἰμονίαν ὀνομαζομένην Θετταλίαν, ἐμέρισαν αὐτὴν ἐν γένει Πελασγίαν καλεσμένην εἰς τρία μέρη, Φθιώτιν, Ἀχαιάν καὶ Πελασγιώτιν. Τίλος ὁ Θεσσαλὸς καὶ Γραικὸς μετωνόμασαν τῆς ὑπηκόας των Θεσσαλὸς καὶ Γραικός. Ἐζησαν δὲ οἱ Πελασγοὶ πέντε γενεάς ἡσυχῶς ἐν τῇ καρποφόρῳ Θεσσαλίᾳ, ἕως ἢ περὶ τὴν ἕκτην γενεάν ὁ Περικλέους υἱὸς Δευκαλίων, βασιλεὺς τῆς Λυκαρρείας ἐπὶ τὸν Παρνασσόν (Διον. Ἀλικ. Βιβ. Α'. Μαρμ. παρ. epoch. 2. καὶ 4), διὰ τὴν πλημμύραν ἴσως τῆ Εὐξείνου πόντου, ἢ τῆ Ἀχελώϊου ποταμοῦ (Διόδ. Ε'. 47. Ἀριστ. μετεωρ.), τὸν φημιζόμενον κατακλυσμὸν ἐκεῖνος τῆ τὸς, ἀναγκασθεὶς ὤρμησε μετὰ τῶν Κρητῶν καὶ Λελέγων, τῶν ὀνομαθέντων π. Χ. ἔπειτα Αἰτωλέων καὶ Λοκρῶν, καὶ ἄλλων ἐπὶ τὸν Παρνασσόν 1541. ἔθνων εἰς τὴν Θεσσαλίαν, ἐξ ἧς διωχθέντες, διεσπάρησαν οἱ Πελασγοὶ, οἱ μὲν εἰς Κρήτην, Βοιωτίαν, Φωκίαν καὶ Εὐβοίαν, οἱ δὲ εἰς τινὰς τῶν Κυκλάδων νήσων, καὶ ἄλλοι εἰς τὴν Ἠπειρον, καὶ ἐντεῦθεν εἰς Ἰταλίαν. Ἐπειδὴ λοιπὸν

τὴν Ἀχαΐαν, ὁ Χιττίμ τὴν Μακεδονίαν, ἢ Δοδανίμ
ὁ ὑπερογενὴς τὴν Θετταλίαν ἢ τὴν Ἡπειρον. Ὅπως

αὕτη ἡ φυγὴ συνέβη ἐπὶ τῷ Γραικῷ, οἱ φυγάδες Πελασγοὶ ἐπωνομάζοντο γενικῶς Γραικοί· ἢ ἔκτοτε ἐπεκράτησε παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις τὸ ὀνομάζονται οἱ Ἕλληνες Γραικοί (Marmor. Italicum epocha. 6. Ἀριστοτ., μετεωρ. Α'. Κεφ. 14. Ἀπολλ. Βιβλ. Α'. Κεφ. 7.).

Ἀποδανόντες δὲ τῷ Δευκαλίωνος, ἐπωνομάθησαν οἱ Θεσσαλοὶ μόνον Ἕλληνες ἀπὸ Ἑλλήνος υἱὸς αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἔτι ἐπὶ τῷ Ὀμήρῳ Ἕλληνες μὲν ὀνομάζοντο μόνον οἱ ἔλθόντες μετὰ τῷ Ἀχιλλέως ἀπὸ τῆν Φθιώτιν τῆς Θετταλίας (Ἰλ. β. Θεσ. Βιβλ. Α'. Στρ. 14.), οἱ δὲ λοιποὶ Ἀργεῖοι, Ἀχαιοὶ ἢ Δαναοί. Ἀλλὰ τέλος διεδόθη τὸ ὄνομα Ἕλληνες μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν Ὀλυμπίων (Ἡρόδ. Ε'. Περὶ ταύτ. Γ.) γενικῶς εἰς ὅλον τὸ ἔθνος διὰ τε τὴν δύναμιν ἢ τὰς ἀποικίας τῶν τῷ Ἑλλήνος υἱῶν, Αἰόλους, Δῶρες ἢ Ξέθους (Θουκυδ. βιβλ. α.).

Ὁ μὲν Αἰόλος λαβὼν τὴν διοίκησιν τῆς Φθιώτιδος παρὰ τῷ πατρὶ, ἐπωνόμασε τὰς ὑπηκόας Αἰολεῖς, ἐξ ἧς κατήγοντο οἱ Μακεδόνες, οἱ ἢ τοῖς Δωριεῦσιν ἐπεπλέχθησαν, οἱ Ἀκαρναῖνες, οἱ Αἰτωλοὶ, οἱ Λοκροὶ, οἱ Φωκεῖς, αἱ δυτικαὶ νῆσοι Ζάκυνθος, Κεφαλληνία ἢ Ἰθάκη, αἱ Αἰολικαὶ ἐν Σικελίᾳ, Ἀσία, Ἰταλία κτ. ἀποικίαι (Στρ. Η'). Μετὰ τὸν θάνατον τῷ Αἰόλῳ βασιλεύει τῆς Φθιώτιδος ὁ τῷ Ξέθῳ υἱὸς Ἀχαιὸς, ἀφ' ἧς οἱ ὑπ' αὐτὸν Ἀχαιοὶ ἐκλήθησαν. Τῷ τῳ ἀκολουθεῖ ὁ Μυρμιδῶν, ἀφ' ἧς ἢ Μυρμιδόνες, κτ.

Ὁ δὲ Δῶρος, ὁ δεύτερος υἱὸς τῷ Ἑλλήνος, ἔλαβε τὴν Ἐξιαιωτίν τῆς Θετταλίας, μετονομάσας τὰς ἐγκατοίκους Δωριεῖς. Τῆς δὲ οἱ ἀπόγονοι διωχθέντες ἀπὸ τῶν Περραιβῶν, οἱ μὲν πλείστοι κατῴκησαν τὴν Μακεδονίαν, ὁ δὲ υἱὸς τῷ Δῶρι Τέκταμος ἦλθε μετ' ἄλλων Δωριέων, Αἰολέων ἢ Πελασγῶν εἰς Κρήτην, ἀφ' ἧς ὁ Μίνως ἢ οἱ ἀπὸ τῆς κατῴκονται. Ἀπὸ Μακεδονίας ἦλθον τινὲς Δωριεῖς διὰ Θεσσαλίας εἰς τὰ Οἰταῖα ὄρη, κτίσαντες τὴν Δωρι-

αὐτοὶ διεΐλον ἀναμεταξύ των τὴν χώραν, οἷς πολέμους, ἢ ὅσας καταστροφὰς ὑπέστησαν, εἶναι εἰς ἡμᾶς πάντα

κὴν τετράπολιν· εἰς δὲ τῶν βασιλέων των ἔλαβε τὸν υἱὸν τῆς Ἡρακλῆος Ἰλλου ὡς υἱόν, ἢ ἔκτοτε οἱ Ἡρακλεΐδαι ὡς Δωριεῖς ἐνομίζοντο. Ἀπὸ τῶν κατήγοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, Μακεδόνες, ἀποικίαι τιναὶ ἐν Ἀσίᾳ, Ἰταλίᾳ, μεγάλῃ Ἑλλάδι, Σικελίᾳ, κτ. (Παυσαν. Δ.).

π. χ. 1434. Οὗ δὲ τρίτος υἱὸς τῆς Ἑλληνος Ξῆθος, καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τῆς, ἔφυγεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὅπου ἐγέννησεν ἐκ τῆς θυγατρὸς τῆς αὐτόσε βασιλέως Ἐρεχθέως δύο παῖδας, Ἴωνα ἢ Ἀχαιόν, ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἔλαβε μὲν παρὰ τῆς Ἐρεχθέως τὴν διοίκησιν διὰ τὰς ἀρετὰς τῆς, ἀφ' ἧς ἢ οἱ Ἀθηναῖοι τότε Ἴωνες ὠνομάζοντο, ἢ ἄχρητῆς δὲ γενικῶς παρὰ τοῖς Ἀραψι, Τέρκοις κτ. οἱ Ἑλληνες γυναικας καλεῦνται, ἐξωθῆναι δὲ ἐν ὀλίγῳ ὑπὸ τῶν τῆς Ἐρεχθέως υἱῶν, κατώκησε τὸ μέρος τῆς Πελοποννήσου, τὸ ὅποιον ὠνομάζετο πρότερον μὲν Αἰγιάλος, ὕστερον δὲ Ἀχαιῖα, ἢ τέλος μετὰ τῶν Ἡρακλεϊδῶν τὴν ἐπάνοδον ἐκδιωχθεὶς, ἔφυγε μετὰ τῶν ὑπηκόων ἢ Νειλέως υἱῆς τῆς Κόδρου, ἢ ἄλλων, εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ἐξ ἧς ἐξεδιῶχθησαν οἱ Πελασγοὶ, Κάρες ἢ Λέλεγες. Οὗ δὲ Ἀχαιὸς βοήθειαν Ἀθηναίων ἀπελθὼν, εἰς Θετταλίαν, ἐκυρίευσεν τῆς πατρικῆς βασιλείας, τῆς Ἡδωτίδος, ἀφ' ἧς ἢ οἱ Αἰολεῖς Ἀχαιοὶ ὠνομάσθησαν· ἀλλ' οἱ υἱοὶ αὐτῆς ἀποθανόντος πάλιν διωχθέντες, ἦλθον μετὰ πολλῶν Αἰολέων εἰς Πελοπόννησον, κυριεύσαντες τὸ Ἄργος ἢ τὴν Λακεδαίμονα, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι Ἀχαιοὶ προσηγορεύθησαν· μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον τῶν Ἡρακλεϊδῶν διωκόμενοι, κατώκησαν, Τισαμενῆ στρατηγῆντος, τὸν Κορινθιακὸν ἰσθμὸν, ἐξελάσαντες τῆς Ἴωνας ἀπὸ τὰς δώδεκα πόλεις, ἢ ὀνομάσαντες Ἀχαιῖαν.

π. χ. 1570. 1572. Ἐν ᾧ δὲ οἱ τῆς Ἑλληνος ἀπόγονοι μετώκισεν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἔφερον ἀποικίας ὁ μὲν Κέκροψ ἀπ' Αἰγύπτου εἰς τὰς Ἀθήνας, ὁ δὲ Δαναὸς ἀπὸ Χέμμιν ὁμοίως ἐν

ἄγνωστον, ἀλλὰ καὶ ἂν ἦτο γνωστὸν, ἡ ἰσχυρία μικρῶν βαρβαρικῶν πολιτειῶν δὲν ἤμπορῆσεν ἀναμφιβόλως ἂν ἀνταμείψῃ τὸν πόνον τῆς ἀναζητήσεως. Εἰς ἐκείνες τὰς καιρὸς τὰ βασίλεια ἦσαν εὐτελεῖ, διότι πολλάκις μία καὶ μόνη πόλις, τῆς ὁποίας ἡ περίξ ἐπικράτεια δὲν ὑπερέβαινε τὸ διάστημα ὀλίγων ὥρων, ἐκαλωπιζετο μὲ τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτὸ ὄνομα.

Μετὰ τὴν διασποράντων οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰωάννου ἐβυθίσθησαν ἀκαταλήπτως εἰς ζωώδη κατάσασιν. Οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς παριστῶσιν εἰς ἡμᾶς τὰς πρώτας καταστάσεις τῆς Ἑλλάδος ὄχι μόνον, ὡς τὰς Τρωγλοδίτας, κατοικῆντας εἰς σπήλαια, ἀπὸ τὰ ὅποια μόνον ἡ ἀνάγκη τὰς ἐξέβαλεν, ὁδηγῆσα αὐτὰς εἰς ἀναζήτησιν τροφῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς διηγετικὰς ἐμφυλίας αἱματοχυσίας καὶ πολέμους (1), ἐπειδὴ ὁ μικρότερος λειμῶν, ὁ εὐτελέ-

ἀ. χ.

Αἰγύπτῳ εἰς Πελοπόννησον, ὁ δὲ Κάδμος ἀπὸ Φοινίκης εἰς Βοιωτίαν, καὶ ὁ Πέλοψ ἀπὸ Φρυγίας εἰς τὸ Ἄργος. 1549. 1423.

(1) Ἡ Ἑλλάς κατὰ τὰς ἀρχαιοτάτας καιρὸς ἀμοίαζε μὲ ἓν ἀκαλλιέργητον δάσος, κατοικημένη ἀπὸ ἀμαθεῖς, ἀγροῖς καὶ τρεφομένους ἀπὸ φυτῶν, καρπῶν καὶ ῥίζων (Γροσκ. ἐν πανηγ. Lucret. V. 964.). Πρῶτος ὁ Πελασγὸς ἐδίδαξεν αὐτὰς νὰ τρέφονται ἀπὸ βαλάνους, νὰ κατοικῶσιν εἰς καλύβας, καὶ νὰ περιθάλπωσι τὸ σῶμα μὲ τὰ δέρματα τῶν ζώων, δι' ὃ καὶ μεγάλως ὕψερρον ἐτιμήθη (Παυσ. κεφ. Η'). Τὴν γεωργικὴν ἡγεσίαν παντάπασι, καὶ δὲν εἶχον ἄλλες νόμους, εἰμὴ τὴν χειροκρατίαν. Κατ' ὀλίγον ἤρξαντο μὲν νὰ ζῶσι κοινωνικώτερον ὑπὸ διαφόρων ἀρχηγῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὅσων κατῴκην καρποφόρον γῆν, κατεπολεμῶντο ἀλλήλοις, ἐπικρατήντος τῆς δυνατωτέρας μετέξ· διὸ καὶ κάθε χρόνον σχεδὸν μετήλλαττον ἡ Θηβαλία, ἡ Πελοπόννησος καὶ ἄλλοι καρποφόροι τόποι τῆς Ἑλλάδος, τὰς διοικητὰς καὶ ἐγκατοίκους· ὅσοι δὲ κατῴκην γῆν ἄκαρπον καὶ λεπτοτάτην